

De Vereniging tot Eerherstel jegens de Heilige Drieëenheid

Geschiedenis

Jeanne Baillet (1817-1878)

Als vrome derde-ordeling van de H. Franciscus had Jeanne Baillet de gewoonte elke dag in de mis van 6 uur te communie te gaan in de Notre Dame te Parijs, waar ze ook nog meerdere missen bijwoonde en waar ze graag langs alle kapelletjes liep als in een soort bedevaart. Eén van deze kapelletjes had haar voorliefde: de kapel van de H. Maagd. Het is daar dat de godin Rede op 10 november 1793 haar troon kreeg en Jeanne vroeg vaak vergiffenis aan God voor deze heiligschennis (In 1934 verkregen de Parijse leden van de Vereniging tot Eerherstel dat er elk jaar op 10 november in deze kapel een mis werd opgedragen tot uitboeting van deze ontwijding door de revolutie).

Op een dag in januari 1873 (het was in de tijd dat ze zich onder de geestelijke leiding van pater Douillard stelde, van wie spoedig sprake zal zijn) bevond Jeanne zich voor het altaar van deze kapel van de H. Maagd, toen zij een stem hoorde, die zij herkende als die van Christus. Dit is wat de stem zei: "Ik ben voor het gerecht gedaagd, ik ben geoordeeld, veroordeeld en overgeleverd aan alle martelingen. Er rest hen niets anders dan mij de dood te doen ondergaan. Ik heb het over de geheime vergaderingen die er in grote getale plaatsvinden en die de meeste vindingrijke kracht van het kwaad vormen en het machtigste om mijn Kerk en de gehele sociale orde te vernietigen."

Jeanne stelde zich niet tevreden met enkel te luisteren, maar als een echte vrouw van gebed sprak zij ronduit: "Heer, U kunt uw kinderen niet opofferen. U weet wat er gebeurd is (hier betreft het waarschijnlijk een verwijzing naar gebeurtenissen in de gemeenschap aldaar), U weet dat wij uit onszelf slechts zwakheid en de zonde bezitten. U slechts bent Degene die is; wij, wij kunnen die vergaderingen niet verhinderen. Enkel U alleen, mijn God, kunt ze vernietigen en degenen uit wie ze bestaan."

Direct stelde Jeanne priesters op de hoogte van haar kennis en in het bijzonder pater Douillard. Het is aan deze priester dat zij een compleet, geschreven verslag overlegde, waarna op 4 februari 1873, enkele dagen na de eerste keer dus, de goddelijke stem zich weer liet horen: "Wat ik wens is dat goede priesters, door het opdragen van het Hoogheilig Misoffer, eerherstel brengen aan de H. Drieëenheid voor de beledigingen haar aangedaan in deze schandelijke, criminele en vernietigende bijeenkomsten. Dat deze priesters zich telkens per drie verenigen om, door deze vereniging, de op zo onwaardige wijze gekrenkte Aanbiddelijke Drieëenheid te eren. Door dit eerherstel verplicht ik me ertoe deze goddeloze genootschappen te vernietigen. "

Na deze berichten en aanwijzingen door te hebben gegeven aan de priesters verdween Jeanne geheel op de achtergrond. Zij stierf enkele jaren later, op 28 mei 1878, te Ars, waar haar grote devotie tot de Heilige Pastoor haar getrokken had op bedevaart te gaan.

Terwijl men op het kerkhof van Ars de bezielster begroef, kende de Vereniging tot Eerherstel, gestimuleerd door pater Douillard, een indrukwekkende groei.

Pater Louis-François Douillard (1823-1897)

Eerst architect (hij won de tweede prijs voor architectuur op de wedstrijd te Rome in 1852), kwam de jonge Douillard in nauw contact met de paters Capucijnen te Parijs. Hij was het die de plannen maakte voor het klooster van de capucijnen in de Rue de la Santé en die ook deed uitvoeren. Hij werd als één

van de eersten lid van de Derde Orde van de H. Franciscus bij de Capucijnen en werd al gauw de assistent van de directeur. In 1868 trad hij in in het seminarie van Saint-Sulpice. In decemer 1870 werd hij tot priester gewijd en werd in 1873 de bewaarder van de vertrouwelijke mededelingen van Jeanne Baillet. Hij wordt beschouwd als de stichter van de vereniging. Hij is het die, op 7 januari 1875, een pauselijke brief tot goedkeuring kreeg van Paus Pius IX.

Men was al verzekerd van duizenden missen en eerherstellende communies toen het directie-orgaan van het ontstane werk pater Douillard naar Rome stuurde. Deze overlegde een verzoekschrift aan de Paus. Hierin was geen sprake van "stemmen" van Jeanne Baillet: "Een vroom persoon, genoemd de verzoekster, heeft gemeend dat het aangenaam zou zijn aan God als priesters zich drie per drie verenigen om op dezelfde dag het Heilig Misoffer op te dragen tot eerherstel voor de beledigingen gedaan aan de H. Drieëenheid in de geheime genootschappen en om aan God de vernietiging van deze genootschappen te vragen en de bekering van hen die erbij aangesloten zijn." Omdat leken en religieuzen ook vroegen mee te kunnen doen met dit werk van eerherstel (wat oorspronkelijk bedoeld was enkel voor priesters), vroeg pater Douillard ook of het mogelijk was om eenheden van drie communies te maken. Alhoewel Paus Pius IX niet op de hoogte was van de werkelijke bovennatuurlijke oorsprong van dit verzoekschrift, stemde hij in. Zie hier zijn antwoord:

Pauselijke Brief van Zijne Heiligheid IX van 7 januari 1875

"Al sedert lang en bijna vanaf het begin van de sekte van de Vrijmetselaars heeft de Heilige Stoel, die er duidelijk de boze opzet van inzag, deze herhaaldelijk veroordeeld en met excommunicatie gestraft. De Heilige Stoel heeft de schade die deze sekte zou toebrengen aan de godsdienst en aan de burgerlijke maatschappij goed voorspeld. Inderdaad, deze waardige dochter van Satan, die de mens als tot een god maakt en vaststelt dat eenieder de hoogste rechter is over zijn eigen gedrag, verwerpt daardoor alle goddelijke en menselijke autoriteit en breekt als gevolg de band die iedere maatschappij vormt. De waarschuwingen van de Kerk zijn vergeeft geweest, en velen, zelfs onder diegenen die dit monster hadden moeten verstikken, hebben niet geschuwd haar te begunstigen, zodanig dat op dit moment geen enkele menselijke macht in staat is om tegen haar te vechten. Het is dus nodig, om deze giftige wortel van het kwaad die de naties teistert en de zielen die ze verwijdert van het leven en het heil in de eeuwige afgrond stort, toevlucht te nemen tot de Almachtige: alleen Hij heeft uit de Hemel de ware voorvaders van deze sekte kunnen verjagen, alleen Hij kan ze nu doen verdwijnen van de aarde. Wij menen dus dat wij het plan moeten aanbevelen dat u heeft opgesteld om God te kalmeren, die beledigd is door deze goddeloze vereniging, die vooral in haar bijeenkomsten God overlaadt met beledigingen en godslasteringen en om tegelijkertijd de Heer om de vernietiging van deze sekte te vragen en de bekering van degenen die er deel van uitmaken en om daartoe, met toestemming van de kerkelijke overheid, een vereniging op te richten waarvan de leden, als zij priester zijn, zich per drie verenigen, om elke dag het Heilig Misoffer op te dragen aan de Heilige Drieëenheid, en, als zij leken zijn, om met hetzelfde doel elke dag een drievoudige communie op te dragen. Wij verheugen ons te vernemen dat deze vereniging, nauwelijks tot stand gekomen, al een grote uitbreiding kent. Wij wensen haar een nog grotere uitbreiding, zodat door de vermenigvuldiging van degenen die bidden, zij sneller de boosheid van God stilt en de genade verkrijgt die wij wensen. Het is daarom, zeer geliefde zoon, dat wij met liefde aan u en aan al uw deelgenoten in dit werk, de apostolische zegen geven, teken van de hemelse gunst van onze vaderlijke welwillendheid. "

Gegeven te Rome, in de Sint-Pieter, 7 januari 1875, in het negenentwintigste jaar van ons pontificaat.

Paus Pius IX.

(Merken we ook op dat de heilige Paus Pius X op 22 mei 1911 de apostolische zegen aan alle leden van de Vereniging toekende)

Canonieke oprichting en statuten

Voorzien van de aanbeveling van de hoogste autoriteit van de Kerk, keert pater Douillard terug naar Parijs en haast zich om zijn aartsbisschop op te zoeken, kardinaal Hippolyte Guibert, om daarvan het decreet van canonieke oprichting van de Vereniging te verkrijgen en de executoire goedkeuring van haar definitieve statuten. Deze akte wordt in Parijs afgegeven op 24 februari 1875. Merken we op dat de Vereniging onder het patroonaatschap van de H. Michaël wordt geplaatst.

Art. I – Een Vereniging tot gebed wordt gevormd met het doel: 1. Om aan God de vernietiging te vragen van de geheime genootschappen en de bekering van de leden die er deel van uitmaken; 2. Om het geduld van God te aanbidden en de beledigingen te herstellen die in deze genootschappen jegens de Heilige Drieëenheid.

Art. II – Priesters, leden van religieuze gemeenschappen en leken kunnen deel uitmaken van deze Vereniging. Zij organiseren zich per drie: de priesters om een drieëenheid van missen op te dragen; de leden van de religieuze gemeenschappen en de leken om een drieëenheid van communies te doen.

Art. III – De aangesloten priesters zullen het Heilige Offer één of meerdere malen per week of per maand opdragen, op de dagen door hen vastgesteld op het moment van inschrijving. Degenen die ex officio of op een andere wijze de heilige mis op de vastgestelde dag niet enkel ter intentie van de Vereniging kunnen opdragen, dragen die als tweede intentie op en bieden als aanvulling hun verdiensten van die dag aan in een geest van offer, eerherstel en uitboeting; in dat geval kunnen ze het stipendium ontvangen.

Art. IV – De leden van religieuze gemeenschappen en de leken zullen de heilige communie voor de hiervoor genoemde intenties opdragen, één of meerdere malen per week of per maand, op de dagen door hen vastgesteld bij de inschrijving. Degene die, op de vastgestelde dag, niet te communie kan gaan of de heilige mis opgedragen heeft, zal zich zo spoedig mogelijk van deze plicht kwijten.

Art. V – Elk lid ontvangt een toelatingsformulier, die zijn naam bevat en de namen van de twee andere medebroeders die op dezelfde dag als hij eerherstel brengen en met wie hij zich verenigt in intentie om samen met hen een drieëenheid van eerherstel te vormen.

Art. VI – De leden zullen zich inspannen om rondom hen een zo groot mogelijk aantal nieuwe leden te verkrijgen. De inschrijfformulieren zullen met het adres van ieder erop gestuurd worden aan de Eerwaarde Pater Provinciaal van de Minderbroeders Capucijnen, directeur van de Vereniging, rue de la Santé, 15, te Parijs, om daar ingeschreven te worden in het register van de Vereniging. Ieder zal vrij zijn om de twee andere leden te kiezen met wie hij zich wil verenigen om op dezelfde dag eerherstel te brengen en hiertoe worden de namen ingeschreven in het register zoals ze opgestuurd zullen worden.

Art. VII – De leden van de Vereniging wordt verzocht om de feiten die geschikt zijn om de gemeenschappelijke actie te verduidelijken en aan te moedigen kenbaar te maken op het voornoemde adres.

Art. VIII – De leden die daartoe in staat zijn wordt verzocht om bij inschrijving een kleine gift te sturen naar het bestuur teneinde de kosten van het drukken en de correspondentie te dekken.

Gezien en goedgekeurd ; Parijs 24 februari 1875

J. HIPP., Kard. Aarts. Van Parijs

Volledige Aflaat

Op 13 januari 1876 vroeg pater Douillard aan de paus de vergunning van een aflaat ten gunste van de leden van Frankrijk, Duitsland en België, waar de Vereniging zeer verspreid was. De pauselijke brief "Pias Christifidelium Societates" van 15 februari 1876 beantwoordde aan dit verzoek door een volle aflaat per maand te verlenen aan de leden die trouw waren aan hun verbintenis en welke aflaat toepasselijk was op de zielen in het vagevuur. Op 14 augustus 1877, in een nieuwe pauselijke brief, breidde Pius IX de verleende gunst uit naar alle landen en naar twee dagen per maand.

Uitbreiding

De statuten vermelden dat de leden zich moeten inspannen om om hen heen zoveel mogelijk andere leden te werven en zonder enige ander middel dan dit heeft pater Douillard het in zijn verzoekschrift aan Pius IX al over 5.565 opgegeven missen tot eerherstel en 72.492 communies.

In een brief van 12 december 1878 heeft hij het over 1,6 miljoen jaarlijkse missen en communies. Pater Chrysostome de Lyon (1828-1895, een grote naam onder de Franse Capucijnen van de 19^e eeuw, bij wie hij hoge posten bekleedde. Hij is de stichter van de Franciscanen van de Sainte-Marie des Anges te Angers, een groot prediker en geestelijk schrijver) heeft het over 8 miljoen tijdens het congres van Avignon in september 1882. Het record is 9 miljoen missen en communies in het jaar 1886. In het jaar 1908 spreekt pater Willibrord over 12.500 missen en 515.000 communies. In 1938 staan er 926.534 missen en communies genoteerd. Maar in 1968 telt pater Willibrord niet meer dan tussen de twee en twee en een half duizend leden.

De verspreiders

We hebben gezien dat God het begin van dit werk heeft toevertrouwd aan twee derde-ordelingen van de H. Franciscus. De statuten wezen uit dat de directeur van de Vereniging de pater provinciaal van de Capucijnen in Parijs was. Dit was volgens de Franciscaanse annalen zo geregeld, omdat de Vereniging ontstaan is in de Derde Orde en de pauselijke brief die haar goedkeurde gericht was aan een priester-derde ordeling.

De provincialen van de Capucijnen waken van 1875 tot aan de Tweede Wereldoorlog over de bloei van het werk, terwijl pater Douillard secretaris bleef tot aan zijn vertrek uit Parijs.

De Franciscaanse annalen hebben het werk diverse malen aanbevolen, bijvoorbeeld in juni 1886, waarbij we meteen een idee krijgen van de mondiale uitbreiding van dit werk: "Wij bevelen deze Vereniging nogmaals aan, die elke dag uitbreiding krijgt niet alleen in Frankrijk, maar ook in het buitenland, niet slechts in Europa, maar in alle delen van de wereld. Met name in Zuid-Amerika, een gebied waarin de Vrijmetselarij zeer werkzaam is, telt de Vereniging talrijke en ijverige leden. Zij groeit in Chili, in Peru en in Brasilië, waar haar eerste apostel Mgr Vital was, een glorie voor de orde van de Capucijnen en gestorven als slachtoffer van de Vrijmetselarij."

Naast de geestelijke zonen van de H. Franciscus komt een ereplaats toe aan enkele religieuzen van de orde van Sainte-Marie, voor hun opmerkelijke ijver en werk voor de Vereniging. Noemen we hier zuster Amable, die in 1925 bemiddelend optrad bij de algemeen overste van de Capucijnen in Rome opdat de provinciaal van Parijs niet er van af zou zien zich bezig te houden met de Vereniging. Misschien danken we het overleven van de Vereniging op een kritiek moment in haar geschiedenis aan deze eminente zuster. Zij was secretaris van het werk. In 1934 werd ze tot algemeen overste van haar congregatie gekozen en herkozen in 1945. Zij stierf in 1951 te Parijs en liet de herinnering achter van een heilige religieuze en een buitengewoon overste.

Tijdschrift

De Vereniging stortte zich ook op het werk van informatievoorziening, ook over de Vrijmetselarij, vooral door het tijdschrift. Daartoe verscheen in april 1901 het eerste nummer van een tijdschrift met de naam 'Vereniging tot Eerherstel jegens de Heilige Drieëenheid onder de bescherming van de Heilige Michaël'. De stichter van dit tijdschrift was pater Ladislav de Vannes, capucijn. Men trof er doctrine in aan, spiritualiteit, een tijdlijn van de Vereniging en een overzicht met heiligschennissen, diefstallen en ontwijdingen die in het algemeen aan de vrijmetselaars worden toegeschreven. Onder de ondertekenaars van de artikelen merken we pater Auguste Lémann op, de bekende bekeerde Jood, en veel bekende capucijnen zoals pater Ubald d'Alençon, historicus.

Op dit tijdschrift volgde een maandelijks, meer bescheiden blad, 'le Mémento', waarvan het eerste nummer verscheen in januari 1904 en dat de leden aan hun verplichtingen herinnerde, ook tot het uitbreiden van de vereniging rondom hen. In 1958 werd 'le Mémento' omgedoopt tot 'L'Action réparatrice envers la Très Sainte Trinité'.

De Vereniging tot Eerherstel heden ten dage

Het blad dat door de Vereniging gepubliceerd werd vermeldde in 1924: "De grote inspirator van alle godslasteringen en heiligschennissen is de Vrijmetselarij, die het verstand en het hart van de christelijke generaties bederft".

Vandaag meer dan ooit is de Vrijmetselarij het onmiskenbare en uiterst actieve hoofd van de Tegenkerk. Meer dan ooit moet de strijdende Kerk dus vechten met geestelijke wapens tegen de genootschappen die steeds minder geheim hoeven te zijn nu ze aan macht boeken. En de plicht tot eerherstel, in deze zwarte vloed van godslasteringen en heiligschennissen die zelfs de heilige plaatsen bereikt, is ook, meer dan ooit, urgent en noodzakelijk.

Voor de geestelijke zonen van de heilige Franciscus is de Vereniging tot Eerherstel een toorts waarvan ze het recht niet hebben die uit te laten gaan. Sedert enige jaren hebben de paters Capucijnen van de traditionele observantie te Morgon, Frankrijk, besloten om deze vereniging nieuw leven in te blazen, trouw aan de eerste ingeving en in het spoor van al diegenen die hun tijd, krachten, gebeden en offers aan dit bewonderenswaardig werk hebben gegeven gedurende bijna een eeuw.

Hoe wordt men lid?

Het gaat erom groepjes te vormen van drie personen om dezelfde dag te communiceren (niet noodzakelijk op dezelfde plek noch op hetzelfde tijdstip) voor de intenties die gevraagd worden door de Vereniging. Het klooster Saint-François (F-69910 Villié-Morgon) verstrekt inschrijfformulieren waarop de drie leden hun naam en adres kunnen noteren en de dag, gekozen voor de communie (bijvoorbeeld alle zondagen, of de eerste zondag van de maand, of de eerste vrijdag van de maand). Dit formulier moet

dan verstuurd worden naar voornoemd klooster om in de registers van de Vereniging te worden ingeschreven. De leden ontvangen dan een ledenkaart van de Vereniging. (Voor de priesters die een drieluik van missen willen opdragen geldt dezelfde manier van inschrijving.)

Als men de communie niet kan verrichten op de vastgestelde dag, is men gehouden er zich zo spoedig mogelijk van te kwijten.

De Franciscaanse Annalen (oktober 1875, p. 378) geven details die ook vandaag nog gelden:

“Velen van degenen met wie wij corresponderen drukken hun teleurstelling uit dat zij er niet in slagen groepjes van drie personen te organiseren voor de communie of voor de mis. Sommigen zeggen dat in bepaalde regio's de priesters de mis niet slechts voor die intentie de mis mogen opdragen, anderen vinden geen leden om een groepje mee te vormen en blijven zo achter.

Deze dubbele moeilijkheid is voorzien en het regelement van de Vereniging, gepubliceerd in de Annalen, zegt ons dat de priesters, die niet de vrije beschikking hebben over hun misintenties, zich desondanks toch per drie kunnen verenigen, teneinde op een bijzondere manier te bidden bij het heilig misoffer op vastgestelde dagen. De vrome personen die om zich heen geen mogelijke leden kunnen vinden, kunnen ons hun naam en adres opsturen, alsmede de dagen waarop zij zouden communiceren, en dan nemen wij het op ons om zo groepjes van drie te vormen.

Er zijn ook andere personen die niets doen, uit angst het niet goed te doen. Ze willen zich niet binden, zo zeggen ze, omdat ze niet zeker zijn dat ze altijd trouw kunnen zijn aan hun communie op de vastgestelde dag. Zeker is dat hun geweten niet verplicht is en alhoewel de leden hun communie niet zonder geldige reden achterwege moeten laten, mogen ze dat wèl zodra er zo'n reden is. Ze moeten dan hun communie alsnog zo gauw mogelijk verrichten, maar als ze dat niet kunnen dan houdt de goede God rekening met hun goede wil.”

De intenties waarvoor de leden hun communie moeten opdragen (samen met de twee andere leden) zijn deze van de Vereniging (conform art. I en IV van de statuten):

- aan God de uitroeiing vragen van de geheime genootschappen en de bekering van de leden die er deel van uitmaken;
- het geduld van God aanbidden en de beledigingen herstellen jegens de Heilige Drieëenheid in deze genootschappen begaan

Tijdens de communie of de dankzegging die daarop volgt kan men dit aan de leden aanbevolen gebed bidden:

Almacht van de Vader, kom mijn zwakheid te hulp en trek mij uit de afgrond van mijn ellende. Wijsheid van de Zoon, leid al mijn gedachten.

“Liefde van de Heilige Geest, wees voor alle handelingen van mijn ziel het beginsel dat hen altijd gelijkvormig doet zijn aan het goddelijk genoegen”. (Omnipotentia Patris, adjuva fragilitatem meam et e profundo miserae meae eripe me. Sapientia Filii, dirige cogitationes meas omnes. Amor Spiritus Sancti, esto cunctarum animae meae operationum principium, quo jugiter sint divino beneplacito conformes)

Of de navolgende aanroepingen:

“Gezegend zij de Allerheiligste, verheven en aanbiddelijke Drieëenheid”.

“O Maria, zonder zonden ontvangen, bid voor ons die onze toevlucht tot u nemen en voor al diegenen die niet hun toevlucht tot u nemen, in het bijzonder de vrijmetselaars”(aanroeping van de Militia Immaculatae van Pater Kolbe).

Of het gebed van de Engel van Fatima of het gebed tot de H. Aartsengel Michaël, de beschermheilige van de Vereniging.

Tot slot herhalen we dat de leden zich dienen in te spannen apostel van de Vereniging te zijn, zoals de statuten zeggen (art. VI): "De leden moeten zich inspannen om om zich heen een zo groot aantal mogelijk toetredingen te verwerven".

Hebben we vertrouwen in dit werk en in zijn doeltreffendheid, zoals pater Chrysostome van Lyon zei in 1882: "Zeer zeker hebben wij geen regeringen die voor ons zijn, noch gewapende krachten, noch de financiële instellingen, noch de duizenden stemmen van een bedorven en betaalde pers; maar wij hebben (...) de God van de Eucharistie: onze priesters offeren Hem op hun altaar, onze borsten dragen Hem met respect, onze harten omhullen Hem met hun liefde. Laten we ons dus verenigen in een gezamenlijk werk: laten we de Heilige Drieëenheid verheerlijken, laten we het vredebrengend bloed van onze Verlosser opofferen, laten we strijden onder het banier van de glorierijke Aartsengel die de eerste opstandelingen uit de Hemel verjoeg."

Bronnen

De voornaamste bron die voor deze bescheiden samenvatting is gebruikt is het werk van pater Willibrord Chr. Van Dijk, capucijn, directeur van de Vereniging tot Eerherstel in 1968: 'Katholieken tegen de Vrijmetselarij, de Vereniging tot Eerherstel, historische studie, Parijs 1968, 64 pagina's. Men vindt op pagina 4 en 5 andere handgeschreven en gedrukte bronnen. Een goed verrichte studie ondanks zeer betreurenswaardige philo-maconnieke opmerkingen (zie specifiek de conclusies op pag. 48-52).

We hebben ook enige andere artikelen geraadpleegd uit de Franciscaanse Annalen (april, mei, juli, oktober 1875, augustus 1877, november 1881, juni 1884 en juni 1886).

En tot slot een artikel uit het tijdschrift 'Revue sacerdotale du tiers-ordre', jaargang 1926, pag. 628-630.